

N:o 8.

Af Herr **Carlson, Fredrik**: *Angående lönetillägg för folkskolelärare och folkskolelärarinnor efter vissa års tjenstgöring.*

En genomgående grundsats i alla de löneregleringar, som under de senaste trettio åren blifvit godkända, har varit fastställandet af lönetillägg efter vissa år. Det har befunnits, att nödig sparsamhet å löngifvarens sida på detta sätt bäst förenats med tillgodoseendet af löntagarens fördel å den andra. Det ursprungliga lönebeloppet har således kunnat sättas lägre, under det att vissheten om en förbättrad inkomst längre fram, när behofven ökats, tryggt löntagarens framtid.

Denna grundsats har ock varit länge tillämpad i afseende på aflöningen för folkskolelärare. Genom Kongl. kungörelsen den 2 September 1873, som bestämde minimilönen till 500 kronor, fastställdes ett lönetillägg af 100 kronor efter fem års oförvitlig tjenstgöring.

Först i Riksdagens beslut år 1883 om tillfällig löneförbättring för folkskolelärarne gjordes det lönetillägg, som skulle inträda efter fem års oförvitlig tjenstgöring, beroende af församlingarnas beslut för hvarje gång. Detta stadgande upprepades i derpå följande riksdags, likaledes blott för ett år gällande, beslut.

Vid dessa blott för en kort tid uppgjorda bestämmelser kunde mindre vikt ligga på den förändring, som i viss mån gjordes i den förut gifna, fortfarande giltiga föreskriften om ett visst tillägg efter fem års tjenstgöring. Men när vid sistlidet års riksdag den definitiva löneregleringen för dessa lärare vidtogs, upphäfdes alldeles den nämnda föreskriften. Minimilönen, hvilken redan förut på de flesta ställen uppgått till 600 kronor, bestämdes nu till detta belopp och på församlingens skön skulle ankomma, om den ville, sedan läraren i minst fem år oförvitligt tjenstgjort, höja lönen med 100 kronor, i hvilket fall tillskott lemnades af staten.

Redan i en vid Stats-Utskottets utlåtande i detta ämne fogad reservation och sedermera under öfverläggningarna i Kammaren hade jag tillfälle uttala min afvikande mening. I stället att det tillförene varit stadgad regel, att lönetillägget skulle utgå efter vissa år och blott i de enstaka fall, då erforderliga intyg icke kunnat gifvas, lönen bibehållas vid sitt minimibelopp, skall nu, i omvänd ordning, hvarje särskild löneuppflyttning blifva beroende af ett beslut i kyrkostämman, och den tid, efter hvilkens förlopp sådan uppflyttning bör ske, är lemnad alldeles obestämd, blott att minst fem år skola hafva förflutit. Den säkra utsigt till en efter viss tids förlopp förbättrad lefnadsställning, som utgör en väsentlig del i det nya lönesättet och som nästan alla andra löntagare ega, är således icke här för handen.

Det anföres väl till stöd härför, att läraren är kommunens tjänsteman och bör därför af kommunen bero. Men icke har staten, af hvilken dess tjänstemän ock äro beroende, tvekat att såsom regel tillförsäkra dem ett tillägg, som ingår i löneberäkningen.

Skulle någon lärare visa sig ovärdig det förtroende, som innebäres i hans ansvarsfulla kall, så har församlingen genom skolstadgan sig tillförsäkrade tillräckliga medel att göra honom oskadlig, utan att särskildt ingripa i hans löneförhållanden, på grund af en bestämmelse, som tillika drabbar en stor mängd af hans medbröder med en osäkerhet för framtida utkomst, som de icke förtjenat. Den försigtighet, som i ett så grannliga ämne bör iakttagas, synes vara tillgodosedd, om man fordrar ett godt vitsord af den mest kompetente domaren, folkskoleinspektören, öfver den fullgjorda tjänstgöringen såsom ett allmänt gällande vilkor för löneuppflyttningen.

I enlighet med hvad för andra tjänstemannaklasser är stadgadt och i öfverensstämmelse med hvad äfven i detta fall förut varit gällande, tager jag mig därför friheten föreslå,

att folkskolelärare och folkskolelärarinna efter fem års verksamhet såsom ordinarie skola åtnjuta 100 kronors lönetillägg, om vederbörande folkskoleinspektör vitsordar, att läraren eller lärarinnan under nämnda tid väl tjänstgjort, samt att för detta ändamål auslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor måtte med 50,000 kronor förhöjas.

Stockholm den 26 Januari 1886.

F. F. Carlson.